

Коментари и одговор на коментарите
добиеени од заинтересираните страни на јавната расправа по
Предлог-Правилникот за обезбедување на услугите опфатени со универзалната
услуга и Анализата на брзината на пренос на податоци за ефикасен пристап до
интернет

1. ВИП ОПЕРАТОР ДООЕЛ СКОПЈЕ

Коментар на член 2 став (1)

Вип оператор е на став дека во Правилникот треба да се користи терминологија согласно Член 3 (Дефиниции) од Законот за електронски комуникации. Терминот “телефонски”, сметаме дека не соодветствува на сите услуги опфатени во Универзалната Услуга (УУ), особено ако се има во предвид тоа што истата опфаќа и услуга пренос на податоци.

Одговор:

Коментарот не се прифаќа. Називот на услугата “Обезбедување пристап на фиксна локација и обезбедување на телефонски услуги“ е во целост во согласност со членот 93 од Законот за електронските комуникации. Телефонските услуги опфаќаат овозможување на појдовни и дојдовни повици во националниот (домашниот) и меѓународниот телефонски сообраќај, а услугата пренос на податоци се овозможува преку обезбедување пристап на фиксна локација, односно поврзување на краен корисник на фиксна локација со јавна комуникациска мрежа со кое ќе биде во можност да подржи говор, факсимил и пренос на податоци.

Коментар на член 7 ставови (1) и (2)

Вип оператор е на став дека во Правилникот треба да се користи терминологија согласно Член 3 (Дефиниции) од Законот за електронски комуникации. Терминот “телефонски”, сметаме дека не соодветствува на сите услуги опфатени во Универзалната Услуга (УУ), особено ако се има во предвид тоа што истата опфаќа и услуга пренос на податоци. Дополнително, сметаме дека термините “мобилна” и “фиксна” не е најсоодветно да бидат употребни во подзаконски акт, па наместо тоа предлагаме да се посочи поделбата на пристапни мрежи до Интернет како што е направена во “Правилникот за параметрите за квалитет на јавните електронски комуникациски услуги, начинот и постапката за вршење на контрола на мерење, содржината, формата и начинот на објавување на информации во врска со квалитетот на јавните електронски комуникациски услуги”, односно на кабелски и радиокомуникациски мрежи.

Одговор:

Коментарот на членот 7 став (1) не се прифаќа. Образложението е дадено во претходниот одговор на коментарот на членот 2 став (1) од Правилникот. Коментарот на членот 7 став (2) се прифаќа и предлогот соодветно ќе биде имплементиран во Правилникот.

Коментар на член 8

ВИП оператор предлага во членот 8 да се додадат два нови става (3) и (4) кои ќе гласат:

“(3) Во согласност со членот 35 и член 103 од Законот за електронските комуникации, Агенцијата ќе врши редовен надзор за начинот на обезбедувањето на универзалната услуга, со цел да се спречи злоупотреба од страна на Давател на универзална услуга при обезбедување на услугата од членот 7 став (1) алинеја 3 од овој правилник, којшто на основа на претпоставени, неразумни и неосновани барања од страна на краен корисник на фиксна локација ќе обезбеди можност за поврзување со јавна комуникациска мрежа, а со цел неоправдано да се стекне со право на компензација на нето трошоци за обезбедување на услуга опфатена со универзалната услуга иако не постоела потреба од истото и кои нето трошоци би ги сносел самостојно кога не би бил давател на универзална услуга.

(4) Доколку Агенцијата основано се сомнева во злоупотреба согласно со ставот (3) на овој член, Агенцијата може да започне постапка за отповикување на постојниот и да определи нов давател на универзална услуга.“

Вип оператор го предлага воведувањето на овие два ставови со цел да се спречат можни злоупотреби од страна на давател на универзална услуга при обезбедување на пренос на податоци со брзина од 2Mb/s. Имено, реална е опасноста одреден давател на универзална услуга на основа и на неразумни, претпоставени и неосновани барања да пристапи кон овозможување на УУ се со цел неоправдано да се стекне со право на компензација на нето трошоци за обезбедување на услуга опфатена со универзалната услуга иако не постоела потреба од истото и кои нето трошоци би ги сносел самостојно кога не би бил давател на универзална услуга.

Ова особено ако се има во предвид ставот (2) од член 7 согласно кој во улога на оператор давател на универзална услуга може да се јави и оператор на јавна мобилна или радиокомуникациска мрежа, којшто на основа на само едно единствено барање од страна на корисник може да се впушти кон обезбедување на можност за ефикасен пристап на интернет согласно УУ, а при тоа со поставување на една базна станица да обезбеди пристап до поголема територија и на останати корисници кои би ги опслужувал самостојно и кога не би бил давател на универзална услуга, при што тој оператор неоправдано би побарал компензација на нето трошоци настанати за изгардба на базната станица. Поинаку, кажано постои реална закана за појава на нелојална конкуренција помеѓу операторите на јавна мобилна комуникациска мрежа, во случај кога одреден оператор којшто е избран за давател на УУ, а којшто со оправдување дека врши инвестиции во радио пристапната мрежа поради обврски за обезбедување на УУ, ќе биде во конкурентска предност бидејќи останатите субјекти на пазарот преку компензациониот фонд за УУ на овој начин непотребно би го финансирале неговиот “roll-out” на пример за 4G+ LTE мрежа.

Воведувањето на новите ставови го предлагаме на основа на законските права на Агенцијата да врши надзор и да превзема мерки во случај на злоупотреба.

Одговор:

Иако во Глава четврта од Законот за електронските комуникации е утврдено правото на надзор на Агенцијата за електронски комуникации над оператори и други правни и физички лица кои вршат активности на обезбедување на електронски комуникациски

услуги во согласност со Законот, коментарот се прифаќа и во овој правилник ќе биде имплементирана одредба со која ќе се утврди дека Агенцијата врши надзор на начинот на обезбедување на универзалната услуга во согласност со членот 35 од Законот за електронските комуникации.

Коментар на член 33 ставови (1) и (2)

Вип оператор е на став дека треба да се избегне утврдување на фиксна контрибуција во компензацискиот фонд за универзална услуга (УУ) што само непотребно ќе предизвика натрупување на прекумерни приходи на страна на Агенцијата, а без притоа да се зема во предвид реално утврдената сума која треба да се надомести на основа на признаен нето тршок на давателот на УУ. Посочуваме дека наведените прдлози за надополнување на ставовите (1) и (2) од овој член не се во спротивност на членот 106 од Законот за електронските комуникации и се во согласност со што е во спротивност со заложбата на Европската регулативна рамка од 2009 година.

Поинаку кажано, сметаме дека е разумно компензацискиот фонд треба да се надополнува само во случаите кога има реална потреба за истото, односно пропорционално со настанатите потреби од истото и на начин што износот на уплатените средства на секој оператор мора да биде пропорционален со уделот на неговиот остварен годишен приход во однос на вкупниот годишен приход на сите оператори кои се обврзани на плаќање согласно овој став.

Во оваа насока споредбените анализи покажуваат дека во најголем дел од земјите членки на ЕУ наместо механизмот преку фонд за УУ, кој е опција на финансирање утврдена во ЗЕК, се применува предложениот (со измените во овој став) механизам за надоместување со поделба на основа на остварените приходи помеѓу сите оператори и давателите на услуги (вклучително и давателот на УУ) на реално настанатите трошоци на давателот на УУ, со цел нивно надоместување и тоа исклучиво кога би постоела потреба за истото, без да се утврдува фиксен процентуален износ од остварените приходи со вршење на работи со јавни комуникациски мрежи или обезбедување јавни комуникациски услуги. Вип оператор смета дека ова е подобар механизам за правично и транспарентно финансирање на УУ со кој ќе се овозможи реална и прецизна поделба на нетираните трошоци на страна на давателот на УУ помеѓу операторите. Значи, во спротивен случај при ползување на механизам кој е опција на финансирање преку фонд за УУ, сметаме дека фиксниот годишен надоместок само ќе причини собирање на прекумерни средства од субјектите на пазарот кои доколку не се потрошат за цели на компензација на нетираните трошоци за обезбедување на УУ непотребно ќе бидат акумулирани на сметката на Агенцијата која е во својство на непрофитно тело. Дополнително како показател за тоа колкава би требала да биде вкупната компензација за надоместување на реалните трошоци на давателот на УУ, би можел да послужи следниот графикон (извор Cullen International Tabela 20), на кој е прикажан нетираниот тршок од обезбедување на УУ по глава на жител во четири западно-европски земји.

Figure 2 – USO net cost per capita in selected Western European countries (Cullen research)

In the UK the USO net cost was estimated in the range of £0-10m (€0-13m).

Доколку во приликите кои владеат во РМ го пресликаме на пример резултатот од Велика Британија каде се пресметани околу 0,20 Евра по глава на жител, ќе се дојде до показател дека вкупниот трошок кој би постоел за обезбедување на УУ би изнесувал околу 400.000 Евра што е уште една потврда дека утврдениот износ на средства кои треба да се издвојат во висина од 0.5% од остварените приходи е превисок. Така, ако се има во предвид дека вкупната вредност на пазарот на електронски комуникации во РМ, согласно Годишниот Извештај за развојот на пазарот на електронски комуникации на пример за 2013 година објавен од Агенцијата, изнесува околу 360 милиони Евра од што еден процент дава преголем акумулиран износ од дури 1,80 милиони Евра, нетираниот трошок од обезбедување на УУ по глава на жител во однос на проценката за бројот на население (2.062.722) согласно податоците од Завод на статистика со референтна дата 31.12.2012 година, би изнесувал приближно 0.87 Евра, што е дури четири пати поголем од пресметаниот во Велика Британија.

Конечно, посочуваме дека Агенцијата при утврдување со одлука на висината на надоместокот треба да се води по принципите на пропорционалност, односно да се има во предвид дека утврдениот износ од 0,5% од остварениот приход во Законот за електронски комуникации е само горна односно максимална граница.

Одговор:

Токму со цел да се избегне фиксна контрибуција во компензациониот фонд за универзална услуга во членот 106 став (3) од Законот за електронските комуникации е утврдено дека Агенцијата со одлука ги утврдува износите на средства кои операторите ги плаќаат во фондот, а кои не смеат да бидат повисоки од 0,5% од вкупниот приход што го има операторот од обезбедување на јавни електронски комуникациски мрежи и/или услуги. Ова значи дека Агенцијата може на годишна основа да ги менува со одлука износите на средства што ќе се уплаќаат во фондот, а во зависност од средствата со кои располага компензациониот фонд и потребите за исплатата на нето трошокот на

давателот на универзална услуга. Фиксен е само износот од 0,5% но тој претставува само горна, максимална граница, а не фиксен износ кој операторите би го уплаќале во компензациониот фонд.

2. ОНЕ ДООЕЛ СКОПЈЕ

Коментар на член 7 став (3)

Во член 7, точка 3 се предвидува потполна достапност на УУ без никаква толеранција, што практично е невозможно. Таквиот таргет во огромна мерка неоправдано ги зголемува трошоците. Сметаме дека треба да се предвиди соодветна толеранција како впрочем и за сите други услуги, како би се овозможиле реални претпоставки за обезбедување на УУ. Уште повеќе, во одредбата се предвидува релаксација во случај на недостаток на електрична енергија или виша сила со што се прифаќа како основан недостатокот на електрична енергија, а не се прифаќа недостаток на УУ од други причини. Предлагаме да се предвиди соодветно ниво на достапност.

Одговор:

Со цел да се одбегнат одредени нејаснотии при имплементацијата на членот 7 став (3) истиот ќе се измени и ќе гласи:

“(3) Давателот на универзална услуга треба да обезбеди услугите од ставот (1) на овој член да им бидат достапни на претплатниците непрекинато во текот на целото времетраење на склучениот претплатнички договор, освн во случаите утврдени во членот 115 од Законот за електронските комуникации.“

Ставот (4) се брише.

Коментар на член 14

Во член 14 се утврдува УУ – јавни телефонски говорници. Со присуството на мобилна телефонија на целокупната територија на државата, пенетрацијата до секој на кого му е потребен мобилен телефон и намалувањето на цените на ниво кое е пониско и од трошоците и надоместоците за повик од телефонски говорници, телефонските говорници во потполност ја имаат изгубено смислата за постоење. Доказ за тоа е и нивното неодамнешно напуштање во Велика Британија. Заради тоа, сметаме дека е потполно неоправдано и понатаму да се вложува во поставување и одржување. Имајќи ги предвид податоците од сообраќај, како и состојбата на исправност на телефонските говорници, овој дел од УУ може да се смета за потполно неоснован.

Одговор

Во членот 95 став (3) од Законот за електронските комуникации е децидно утврдено дека Агенцијата врз основа на јавна расправа со заинтересираните страни, согласно со овој закон, може да одлучи да не ја наметне обврската за обезбедување на јавни телефонски говорници или други јавни пристапни точки за обезбедување на говорни телефонски услуги на целата или на дел од територијата на Република Македонија, доколку оцени дека овие средства или компаративни услуги се широко достапни.

Коментар на член 15

Во делот УУ за лица со посебни потреби додадени се обврски за поставување на текстуални говорници и слични проширувања на овој дел од УУ, а притоа не се наведени аргументи за основаноста и анализата од таквите обврски. Особено е критична точката 7 со која се утврдува обврска за обезбедување на услуги за пристап до пренос на податоци до ученици со посебни образовни потреби. Ниту е познато кои се критериумите, ниту пак постојат податоци за колкав обем и распределба станува збор. Ваквите обврски неосновано предизвикуваат значителни оптоварувања на пазарот на електронски комуникации.

Одговор:

Мерките за лицата со инвалидитет и за учениците со посебни образовни потреби во редовните и посебните основни и средни училишта утврдени во членот 15 од Правилникот се во согласност со членот 96 од Законот за електронските комуникации и Директивата за универзална услуга од 2009 година.

Коментар на Анализата

Согласно Анализата АЕК утврдува брзина на пренос од 2 Mbit/s downlink и uplink. Сметаме дека оваа брзина на пренос на податоци не одговара во потполност со објективните очекувања и потреби, особено во однос на брзината за uplink. Имено оваа брзина во голема мерка ги надминува потребите на просечни бизнис и резиденцијални корисници. Притоа особено значаен е фактот што со избор на вака висока вредност на брзината за uplink се исклучува можноста за примена на point-to-multipoint безжичните пристапни мрежи кои во значајна мерка можат да обезбедат ефикасен и оптимален пристап во руралните средини каде изградбата на фиксна инфраструктура има превисока и неоправдана инвестиција. Предлагаме измена на брзината за uplink од 2 Mbit/s на 512 Kbit/s. На тој начин би се овозможила сосема доволна брзина на пристап при што би се оптимизирале трошоците за имплементација во руралните средини. Во исклучителни случаи со удвојување или поставување на повеќекратни пристапни точки би можеле да се надминат и потреби за поголеми брзини на пренос за uplink при сеуште многу помали инвестиции од пласирање на фиксни кабелски и оптички мрежи.

Одговор:

Коментарот се прифаќа. Во членот 8 став (2) од Правилникот ќе се утврди дека брзината од 2 Mbit/s се однесува само за дојдовна насока (downlink).

3. БЛИЗУ ДООЕЛ СКОПЈЕ

Коментар на членовите 29,30,31 и 32

Начинот за пресметување на нето трошоците за обезбедување на универзалната услуга утврден во членовите 29, 30, 31 и 32 од предложениот текст на Правилникот треба да се дополнат со поконкретни и јасно предвидливи начини на пресметка, се со цел да се овозможи транспарентно работење на давателите на универзалната услуга, а и да се избегнат можните малверзации при пријавувањето на трошоците од страна на давателите на универзалната услуга. Потребно е да се наведат начините како Агенцијата ќе ја определува висината на нето трошоците оправдано направени од давателот на

услугата, како ќе врши проценка на добивката и нематеријалните поволности што би ги имал дабателот на универзалната услуга при обезбедувањето на истата.

Исто така, со оглед на фактот дека оваа услуга е на терет на операторите на јавни електронски комуникациски мрежи и/или даватели на услуги, кои своето работење го планираат со долгорочни планови, неопходно е овој надоместок да биде однапред определив, а тоа е возможно единствено доколку јасно може да се пресмета износот на истиот за периодот што следи.

Одговор:

Начинот за пресметување на нето трошокот за обезбедување на услуга опфатена со универзалната услуга е утврден во членот 105 од Законот за електронските комуникации и целосно допрецизиран со одредбите од членовите 29, 30 и 31 од Правилникот.

4. МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ АД и Т-МОБИЛЕ МАКЕДОНИЈА АД

Коментар на член 7 став (6)

Службата за информации во врска со услугите е достапна на корисниците од 08 до 20 часот, а Службата за пријава на дефекти е достапна 24 часа бидејќи се покажало дека е потребно да биде достапна 24 часа.

Одговор:

Коментарот се прифаќа и предлогот ќе биде соодветно имплементиран во Правилникот.

Коментар на член 8 став (2)

Не е логичен рокот за кој давателот на услуга ќе ја овозможи услугата. Ако ја овозможи за една година од назначувањето останува само една година да ја овозможува услугата. Давателот на услуга може инвестицијата во мрежа да ја прикаже како нето трошок во една година и да добие компензација од фондот, а понатаму по истекот на периодот од две години да работи комерцијално. Значи фондот за универзална услуга може да се користи за изградба на мрежа без обврска за давање на услуга по истекот на договорот.

Одговор:

Рокот утврден во членот 8 став (2) од Правилникот е во согласност со одредбата од членот 104 став (1) од Законот за електронските комуникации според која Агенцијата со подзаконски акт ја утврдува брзината за пренос на податоци со цел да се обезбеди ефикасен пристап до интернет, како и временскиот рок во кој истата ќе се обезбеди, а кој не може да биде подолг од две години.

Коментар на член 14 став (5)

Предлагаме дообјаснување за прекинувањето на обезбедувањето на јавни телефонски говорници на одредена локација, затоа што многу јавни говорници не се користат воопшто заради се поголемата употреба на мобилната телефонија, а исто така говорниците се оштетуваат и демолираат секојдневно.

Одговор:

Во членот 14 став (5) од Правилникот е сосема јасно утврдено во кои случаи може да се прекине обезбедувањето на јавни телефонски говорници на одредена локација, а тоа се:

- Доколку во непосредна близина на јавната телефонска говорница е поставена друга јавна телефонска говорница и
- Доколку јавната телефонска говорница е уништена или сериозно оштетена најмалку три пати последователно во период од една година.

Коментар на член 15 став (2)

МКТ како давател на универзална услуга во повеќе наврати безуспешно се обидуваше да најде производители за ваков тип на терминална опрема. Затоа предлагаме да има можност за алтернативно решение кое ќе им овозможи на лицата со посебни потреби да праќаат текстуални пораки, а ќе бидат достапни и за останатите корисници како услуга. Вака е формулирана обврската и во договорот потпишан со МКТ и АЕК.

Одговор:

Коментарот се прифаќа. Предлогот ќе биде соодветно имплементиран во правилникот.

Коментар на член 15 став (4)

Постојат повеќе начини за плаќање на сметките кои би биле соодветни за плаќање на сметките на лицата со инвалидитет, како што се on line плаќање и др. Затоа сметаме дека оваа обврска треба да ја исполни давателот на универзална услуга единствено на барање на претплатникот.

Одговор:

Коментарот се прифаќа. Предлогот ќе биде соодветно имплементиран во правилникот.

Коментар на член 15 став (7)

Треба да се идентификуваат кои се посебните образовни потреби на учениците, односно каков тип на терминална опрема е потребна за посебните потреби на учениците. Дали за сите ученици со посебни потреби треба да се набави опрема на барање или само за ученици со одреден тип на посебни потреби?

Исто така треба да се специфицираат посебните групи на ученици со посебни потреби на кои имаат потреба од интернет со брзина од 2 Mb/s. Имено според Светската здравствена организација се употребуваат термини оштетување (impairment), инвалидитет (disability) и хендикеп (handicap). Поради сложеност се употребуваат и поими како лица со посебни потреби, лица со умерени, тешки и длабоки пречки во менталниот развој, лица со комбинирани и други пречки, лица со телесно оштетување и тн. Оттука треба да се прецизира терминот посебни образовни потреби и тоа дали таа обврска се однесува на деца со пречки во менталниот развој и во кој степен, деца со телесно оштетување и сл.

Одговор:

Во барањето кое што треба да биде разумно согласно членот 15 став (7) од Правилникот, а што ќе биде доставено од страна на редовните и посебните основни и средни училишта во Република Македонија ќе бидат идентификувани учениците со посебни образовни потреби како и услугите и терминалната опрема што ќе треба да им се обезбеди на истите.

Коментар на член 18 став (3)

Предлагаме да се избрише оваа одредба која и досега беше дискутабилна, бидејќи не сите параметри за квалитет може да се измерат по географски нумерациски подрачја. Во Планот за нумерација со измените кои стапија на сила на 01.01.2014 година не постојат географски нумерациски подрачја и согласно тоа треба да се измени и овој правилник.

Одговор:

Коментарот се прифаќа. Предлогот ќе биде соодветно имплементиран во правилникот.

Коментар на член 22 став (1)

Предлагаме усогласување на целните вредности на параметарот со постигнатите вредности од извештајот за параметри за квалитет за 2013 година.

Одговор:

Целните вредности на параметарот се утврдени согласно упатството на ETSI EG 202 057

Коментар на член 23

Предлагаме усогласување на целните вредности на параметарот со постигнатите вредности од извештајот за параметри за квалитет за 2013 година.

Одговор:

Целните вредности на параметарот се утврдени согласно упатството на ETSI EG 202 057

Коментар на член 24 став (1)

Предлагаме усогласување на целните вредности на параметарот со постигнатите вредности од извештајот за параметри за квалитет за 2013 година.

Одговор:

Целните вредности на параметарот се утврдени согласно упатството на ETSI EG 202 057

Коментар на член 24 став (2)

Со претходниот став се обезбедува информација за квалитет на овој параметар, сметаме дека нема потреба за дополнително известување.

Одговор:

Со членот 24 став (1) е утврдено просечното време на воспоставување на повик во јавната електронска комуникациска мрежа на давателот на универзалната услуга, а со ставот (2) од истиот член е утврдено времето на воспоставување на повик во јавната електронска комуникациска мрежа на давателот на универзална услуга во која се воспоставени 80% повици во една календарска година.

Коментар на член 27

Предлагаме да остане целната вредност од важечкиот правилник, бидејќи поради неискористеност јавните говорници се оставени само на локации каде има сообраќај, бројот е значително намален и тешко е да се исполни вредноста од 98%.

Одговор:

Целните вредности на параметарот се утврдени согласно упатството на ETSI EG 202 057

Коментар на член 30

Оваа одредба е дискриминаторска бидејќи се однесува само за модернизација на комуникациската мрежа односно не дозволува нови технологии да се користат за универзална услуга (технологии како FTTH, 4G). Трошоците за проширување или надградба на опрема треба да се дел од пресметката за нето трошок бидејќи секоја инвестиција во комуникациската мрежа подразбира проширување или надградба на опремата.

Одговор:

Имајќи ги предвид обврските на давателот на универзалната услуга утврдени со Законот за електронските комуникации и овој правилник со членот 30 став (1) точка д) од правилникот е утврдено дека при пресметката на нето трошоците на давателот на универзална услуга Агенцијата ги зема предвид трошоците за надградба на мрежата но само за потребите на лицата со инвалидитет и исполнување или подобрување на параметрите за квалитет на универзалната услуга.

Коментар на член 31

Оваа одредба нема практична примена, не е јасно зошто треба да се делат профитабилните од непрофитабилните географски подрачја и корисници ако услов за непрофитабилност е постоење на нето трошок. МКТ смета дека овој став треба да се избрише затоа што единствено во овој правилник се споменува некаква географска

сегментација на Р. Македонија а истата е тешко да се реализира. Имено, да се одреди кои се профитабилни подрачја во РМ а кои се непрофитабилни, и дополнително на тоа во истите подрачја кои се профитабилни и непрофитабилни корисници е речиси невозможно да се пресметува секоја година до 31 мај за утврдување на нето трошоците за претходната година. Понатаму во моделот за нето трошоци од обезбедување на универзална услуга целата оваа анализа воопшто не може да се употреби. Затоа сметаме дека овој став е излишен.

Одговор:

Одредбата е утврдена заради усогласување со одредбата од членот 97 став (2) од Законот за електронските комуникации каде што е утврдено дека Агенцијата може да определи давател или даватели на универзална услуга кои ќе обезбедуваат различни услуги и/или ќе покриваат различни делови од територијата на Република Македонија.

Коментар на член 33 став (2)

Сметаме дека треба да се врати претходниот текст на овој член, затоа што ако се остави ваква широка рамка за надоместокот за универзална услуга, тогаш сите оператори ќе имаат проблем со планирање на надоместоците и ќе има многу голема правна несигурност. Исто така не е објаснет од страна на АЕК начинот на кој АЕК ќе одреди колку треба операторите да уплатат во фондот за универзална услуга, ниту во ЗЕК, ниту во овој правилник. Премногу работи се оставени отворени од страна на Агенцијата, како и фактот што ќе се случи со вишокот средства од овој фонд по истекот на петте години за кои имаме потпишано договори за универзалните услуги.

Одговор:

Одредбата се предвидува заради усогласување со членот 106 став (3) од Законот за електронските комуникации со кој е одредено дека Агенцијата со одлука ги утврдува износите на средства кои операторите ги плаќаат во фондот, а кои не смеат да бидат повисоки од 0,5% од вкупниот приход што го има операторот од обезбедување на јавни електронски комуникациски мрежи и/или услуги. Ова значи дека Агенцијата може на годишна основа да ги менува со одлука износите на средства што ќе се уплаќаат во фондот, а во зависност од средствата со кои располага компензацискиот фонд и потребите за исплатата на нето трошокот на давателот на универзална услуга.

Коментар на член 33

МКТ предлага во членот 33 да се додаде нов став (3) кој ќе гласи:

“(3) Директорот на Агенцијата доколку средствата наменети за давателот на универзална услуга не се исплатат на давателот/давателите на универзална услуга, односно доколку не се искористат за покривање на нето трошоците за обезбедување на универзална услуга, со решение ги враќа веќе наплатените средства на секој од операторите и/или давателите на јавни комуникациски услуги. Точниот износ на уплатени средства на секој од операторите и/или давателите на јавни комуникациски услуги се уплаќа од страна на

Агенцијата на сметка на операторите, најдоцна до 31 декември во тековната година за претходната година.“

МКТ смета дека треба да се додаде овој нов став 3 во членот 33 за да се обезбеди правна и финансиска сигурност на сите оператори во РМ, затоа што како што се покажа во последните две години поголемиот дел од средствата од фондот остануваат неискористени, а овие средства го оптоваруваат финансиски секој оператор во време кога приходите од електронски комуникациски услуги драстично се намалуваат. За да се обезбеди поголема сигурност, предвидливост и транспарентност, сметаме дека АЕК треба да го покрие и овој аспект со овој правилник, за да не се остава премногу простор за злоупотреба на средствата од фондот за универзална услуга.

Одговор:

Коментарот не се прифаќа. Со одредбата од членот 106 став (3), односно преку донесување на одлука од страна на Агенцијата за утврдување на износите на средствата кои операторите ќе ги уплаќаат во компензациониот фонд за универзална услуга на годишна основа ќе се обезбеди средствата од фондот за универзална услуга да бидат рационално користени за покривање на нето трошоците за обезбедување на универзалната услуга.

Коментар на член 33

МКТ предлага во членот 33 да се додаде нов став (4) кој ќе гласи:

“(4) Директорот на Агенцијата ги исплаќа средствата за компензација на нето трошоците на давателот на универзална услуга од компензациониот фонд за универзална услуга со решение најдоцна до 31 декември во тековната година за претходната година.“

Потребно е да се воведат нов став во овој член затоа што во моментот нема соодветна одредба ниту во овој Правилник ниту во Законот за електронски комуникации, со која се регулира исплатата на средства за компензација на нето трошоците на давателите на универзална услуга, кои се подготвени од страна на давателите на универзална услуга ревидирани од страна на независен ревизор и доставени до Агенцијата до 31 ви мај во тековната година, а се однесуваат на претходната календарска година. Ова непостоење на законска рамка во овој дел од целата процедура на давање на универзална услуга прави голема правна несигурност на страна на давателите на универзални услуги и затоа сметаме дека треба да се регулира во овој Правилник.

Одговор:

Коментарот се прифаќа. Предлогот ќе биде соодветно имплементиран во правилникот.

Коментар на Анализата

Ве молиме за појаснување зошто се предвидува единствено на SDSL (Symmetric digital subscriber line) како предуслов за услугата “пренос на податоци за ефикасен пристап“? На ваков начин се дискриминира услугата ADSL обезбедена единствено од страна на МКТ.

Ваквото дефинирање на брзината е спротивно на ВЦашата констатација во Анализата на брзината на преносот на податоци за ефикасен пристап до интернет.

“Во Република Македонија постојат повеќе мрежи на различни технолошки платформи, како што се мрежи со оптички кабли, кабелски мрежи кои користат DOCSIS технологии, UMTS и LTE безжични мрежи, кои со извесни дополнителни инвестиции може ефикасно да ја обезбедат оваа услуга до корисниците кои имаат потреба од оваа услуга.“

Сметаме дека анализата на брзината треба да биде предмет на дополнителна дискусија (состанок) со сите оператори и АЕК каде сите аспекти ќе бидат презентирани и дебатирани. Земање на предвид само на “технологиите и брзината на пренос на податоци што се користени од поголем дел од претплатниците, како и техничката изводливост со минимални нарушувања на пазарот“ сметаме дека не е доволно за да се направи издржана анализа.

Одговор:

Коментарот се прифаќа. Во членот 8 став (2) од Правилникот ќе се утврди дека брзината од 2 Mbt/s се однесува само за дојдовна насока (downlink).